

**GŁÓWNY INSTYTUT GÓRNICTWA**

Centrum Szkoleniowo-Informacyjne

Zakład Ochrony Wód



# INTEGRAPLAN

Planowanie partycypacyjne jako droga do integracji  
różnych grup zawodowych dla czynnej ochrony  
i zrównoważonego użytkowania przyrody polskich  
miast

**SEMINARIUM PODSUMOWUJĄCE DOROBK PROJEKTU**

**ROLA I MIEJSCE GRUP ZAWODOWYCH W PROCESACH  
INTEGRACJI DLA OCHRONY I GOSPODAROWANIA  
ZIELENIĄ W MIASTACH**

**Katowice, 11.06.2019 r.**



**Unia Europejska**  
Fundusz Spójności



**G I G**



# WARTOŚĆ PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ



G I G



**opiera się na przeświadczeniu, że osoby, których dotyczy pewna decyzja, powinny mieć prawo do uczestniczenia w procesie jej podejmowania;**



**jej celem jest zapewnienie wpływu społeczeństwa na podejmowane decyzje;**



**sprzyja podejmowaniu zrównoważonych decyzji poprzez identyfikowanie potrzeb i interesów wszystkich uczestników, w tym również decydentów;**



**ułatwia proces angażowania osób, zainteresowanych lub dotkniętych pewną decyzją;**



**dąży do zwiększenia wkładu uczestników w planowanie sposobów ich partycypacji;**



**dostarcza uczestnikom informacji, których potrzebują, aby móc uczestniczyć w znaczący sposób;**



**informuje uczestników o tym, jak ich wkład wpłynął na podjętą decyzję.**

*Źródło: 7 wartości partycypacji społecznej – wg Międzynarodowego Stowarzyszenia Partycypacji Obywatelskiej*



Fundusze  
Europejskie  
Infrastruktura i Środowisko



Narodowy Fundusz  
Ochrony Środowiska  
i Gospodarki Wodnej

Unia Europejska  
Fundusz Spójności





# DRABINA PARTYCYPACJI WG SHERRY R. ARNSTEINA



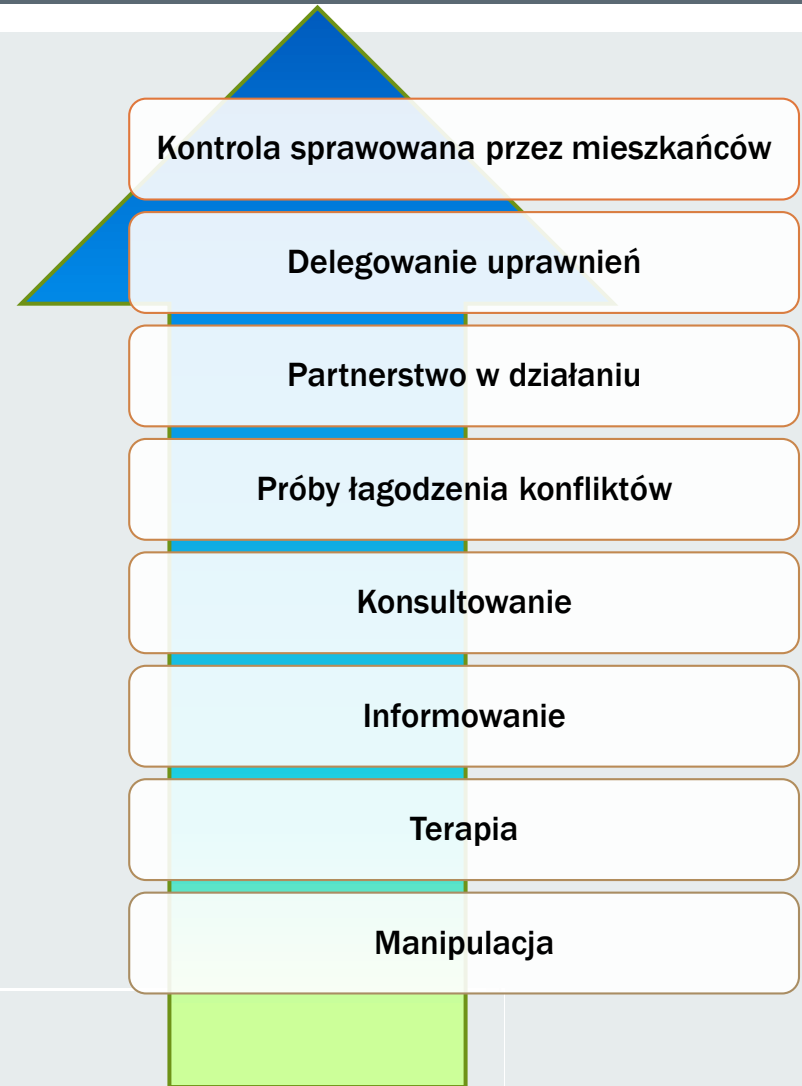
Model ten pokazuje kolejne szczeble od działań niepartycypacyjnych, jakimi są manipulacja i terapia, poprzez rodzaje włączania (informowanie, konsultowanie, próby łagodzenia konfliktów poprzez udział w zespołach roboczych), aż po formy uspołecznienia władzy (partnerstwo, delegowanie władzy i kontrola społeczna).

Fundamentalne rozróżnienie poziomów włączania społeczeństwa w działania na rzecz przyrody:

**Informowanie** - władze administracyjne umożliwiają obywatelom dostęp lub aktywnie dostarczają informacje o swoich działaniach;

**Konsultowanie** - władze administracyjne nie tylko informują o proponowanych rozwiązaniach, ale także zbierają opinie na ich temat;

**Uczestnictwo w podejmowaniu decyzji** - władze administracyjne nie tylko zbierają opinie, ale dopuszczają obywateli do współdecydowania o ostatecznym kształcie podjętych decyzji.





# KORZYŚCI Z ANGAŻOWANIA GRUP ZAWODOWYCH



Korzyści z uspołecznienia procesu decyzyjnego w sprawach dotyczących środowiska najlepiej odzwierciedla fragment preambuły Konwencji z Aarhus: „*ułatwiony dostęp do informacji i udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji poprawia jakość i wykonanie decyzji, przyczynia się do wzrostu społecznej świadomości zagadnień ochrony środowiska, daje społeczeństwu możliwość zgłaszania swych poglądów, a władzy publicznej możliwość ich należytego uwzględnienia*”.

## Korzyści dla obywatela

- **możliwość wpływania** pojedynczych obywateli oraz zorganizowanych grup **na decyzje** podejmowane na różnych szczeblach;
- przyjęte **rozwiązania są jak najbardziej przyjazne dla mieszkańców** oraz środowiska;
- możliwość **pogodzenia interesów** różnych grup;
- **zwiększenie wiedzy** obywateli;
- wzrost wrażliwości na sprawy środowiska.

## Korzyści dla inwestora

- przekazanie społeczeństwu konkretnych i zrozumiałych informacji → **mniej protestów**;
- włączenie społeczeństwa na jak najwcześniejszym etapie umożliwia **skrócenie procesu inwestycji**;
- **pozyskanie nowych informacji** - dotyczących np. mniej konfliktowej lokalizacji inwestycji;
- jawność informacji buduje pozytywny wizerunek inwestora

## Korzyści dla decydenta

- **dodatkowe źródła informacji** – m.in. o środowisku w otoczeniu planowanej inwestycji, o potrzebach mieszkańców, rozwiązaniach alternatywnych;
- **wydawanie decyzji w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę**;
- spełnienie ustawowego obowiązku informowania społeczeństwa;

**udział społeczny stanowi kluczowy element współczesnej polityki wdrażania zasady zrównoważonego rozwoju**



# GŁÓWNE GRUPY INTERESARIUSZY



Źródło:  
[www.unitedutilities.com/corporate/responsibility/stakeholders/stakeholder-engagement/](http://www.unitedutilities.com/corporate/responsibility/stakeholders/stakeholder-engagement/)





# PODZIAŁ GRUP DOCELOWYCH W MIASTACH



G I G

Grupa interesariuszy	Podgrupy interesariuszy	Grupy zawodowe
Administracja rządowa rządowe	Instytucje i podmioty rządowe zarządzanie i ochrona środowiska	Urzędnicy administracji rządowej – np. RDOŚ, Wody Polskie
	Organy nadzoru	PIOŚ, WIOŚ, NFOŚiGW,
Środowisko nauki	Szkoły wyższe i instytuty	Pracownicy naukowci; Inżynierowie; Specjaliści
Społeczność lokalna	Mieszkańcy, lokalni przedsiębiorcy, właściciele nieruchomości, akcjonariusze	Edukatorzy ekologiczni; Liderzy społeczni; Związki zawodowe
Władze lokalne	Samorządy lokalne	Urbaniści i architekci miejscy; Specjaliści w zakresie: ochrony środowiska/przyrody/zieleni miejskiej, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami; Specjaliści ds. rozwoju miasta i ds. zarządzania kryzysowego
	Decydenci	Wójt, burmistrz, prezydent Urzędnicy udzielający decyzje administracyjne
Kontrahenci, dostawcy	Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej	Specjaliści ds. infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, ds. gospodarki odpadami; Inżynierowie systemów i infrastruktury komunikacyjnej
	Dostawcy energii	Specjaliści ds. energetyki
	Internet i media społecznościowe	Dostawcy usług internetowych, programiści Twórcy systemów informacji przestrzennych i baz danych
Media	Prasa, radio, telewizja	Dziennikarze, Redaktorzy
Inwestorzy	Inwestorzy	Deweloperzy
	Finansiści	Analitycy
Podmioty gospodarcze	Przedsiębiorstwa sektora przemysłu	Przedsiębiorcy górniczy, przedsiębiorcy tradycyjnych branż przemysłu (spożywcza, budownictwo, etc.), Budowlańcy
	Przedsiębiorstwa sektora usług	Projektanci infrastruktury technicznej; Architekci; Urbaniści Agencje reklamy
Organizacje pozarządowe, organizacje non-profit	Organizacje ekologiczne organizacje charytatywne i niedochodowe Mieszkańcy;	Fundacje wspierania inicjatyw lokalnych; Agencje Rozwoju i Promocji;
Odbiorcy usług	Turyści, osoby czasowo przebywające na obszarze miasta	-



# METODY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ



G I G

## Badania

- Badanie ankietowe
- Panel obywatelski
- Symulator budżetu
- Fokus
- Grupy wielokrotne
- Spacer badawczy
- Wywiad indywidualny

## Debaty+ badania

Sondaż deliberatywny  
Warsztat deliberatywny

## Debaty

- Debata publiczna CNDP
- Kawiarnia obywatelska
- Otwarta przestrzeń

## Warsztaty

### + badania

- Ocena partycypacyjna

## Debaty+ warsztaty

### + badania

- Charette

## Debaty+ warsztaty

- 21st century town meeting
- Forum lokalne
- Grupy robocze
- Komórki planujące
- Narada obywatelska
- Rada mieszkańców
- Sąd obywatelski
- Spotkania konsultacyjne
- World cafe
- Zespół roboczy

## WARSZTATY

### Future City Game

- Partycypacyjne planowanie strategiczne
- Planning for real
- Planowanie partycypacyjne
- Warsztaty konsultacyjne
- Warsztaty przyszłościowe



# PODSTAWOWE NARZĘDZIA PARTYCYPACJI



## WARSZTATY

- wykorzystywane do: opracowania planu działania, wizji zmiany, wypracowania stanowisk
- podczas warsztatów wykorzystywane są aktywne metody pracy

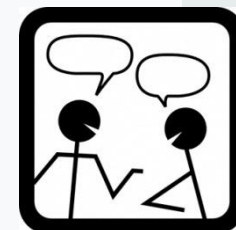


## WARSZTATY+BADANIA

- wykorzystywane są zarówno metody warsztatowe, jak i badawcze (narzędzia działań partycypacyjnych)

## WARSZTATY+DEBATY

- zazwyczaj w postaci stałych lub powoływanych ad hoc ciał doradczych, pracujących nad kwestiami bieżącymi lub konkretnym zagadnieniem;
- wydają opinie i rekomendacje



## WARSZTATY+DEBATY+BADANIA

- wypracowanie konkretnych rozwiązań poprzez pracę z wykorzystaniem aktywnych metod oraz ze wsparciem badań i debat





# DIAGNOZA KLUCZOWYCH PODMIOTÓW



G I G

## Partnerzy wspierający

Uczelnie

Jednostki naukowo  
badawcze

Grupy zawodowe –  
architekci,  
przyrodnicy,

## Partnerzy instytucjonalni

- **koordynator działań - Urząd Miasta Lublin**  
- Wydział Rewitalizacji we współpracy z Wydziałem Ochrony Środowiska i Biurem Miejskiego Architekta Zieleni
- Urząd Gminy Konopnica
- Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie” – RZGW Lublin
- Rada Gminy Konopnica
- Rada Miasta Lublin
- służby porządkowe, służby bezpieczeństwa - straż pożarna, policja, straż miejska, itd.
- Miejskie Przedsiębiorstwo Zieleni w Lublinie Sp. z o.o.
- MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie

## Partnerzy społeczni

- społeczność lokalna doliny Dopływu spod Konopnicy
- właściciele gruntów w dolinie Dopływu spod Konopnicy
- rady dzielnic Węglin Północny, Konstantynów, Węglin Południowy, Szerokie
- podmioty gospodarcze
- media
- organizacje pozarządowe, stowarzyszenia - m.in. LRM - Lubelski Rower Miejski, Forum Kultury Przestrzeni, itd.

Zarządzanie przyrodą doliny Dopływu spod Konopnicy.  
Realizacja uzgodnionej koncepcji zagospodarowania  
terenu

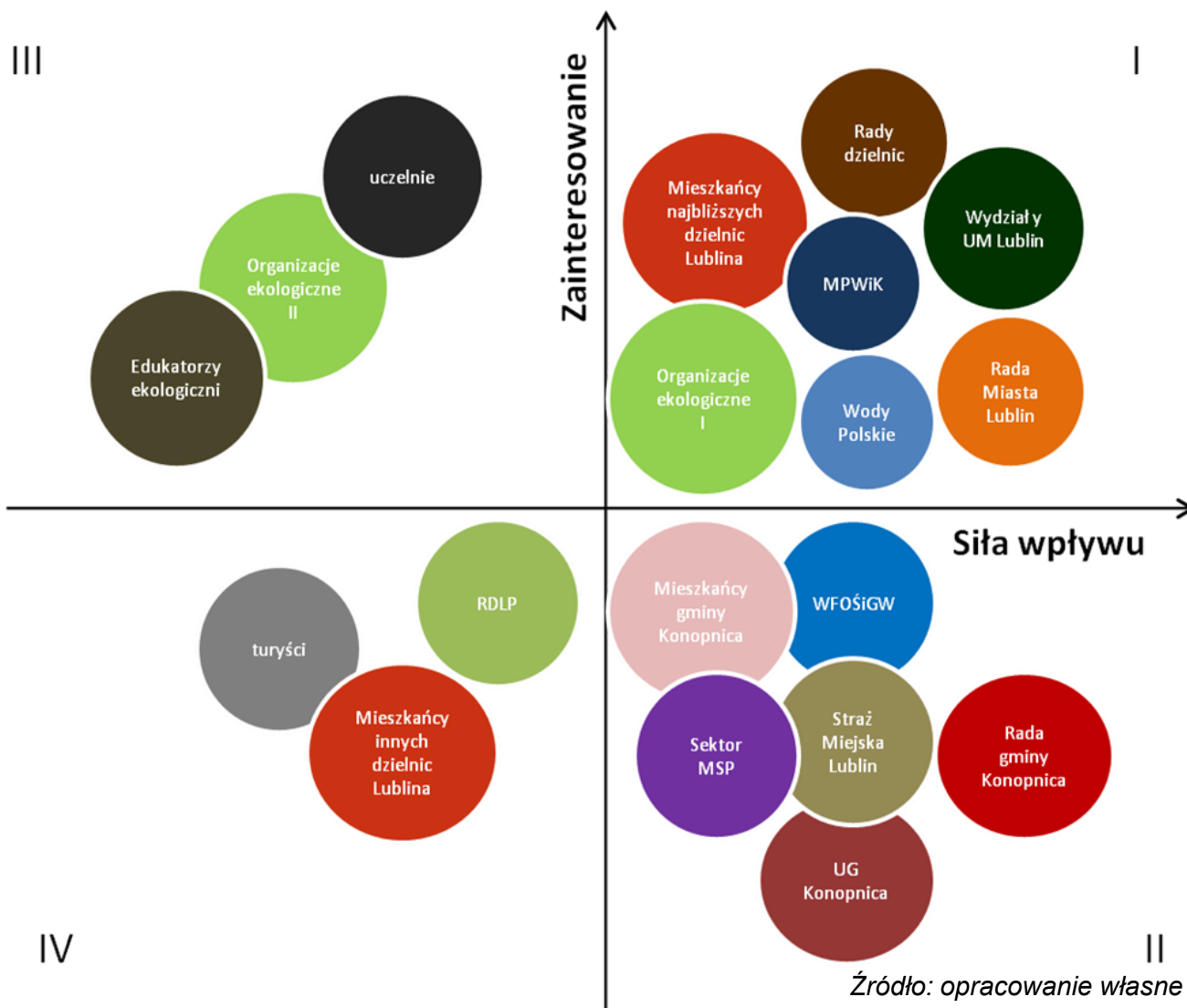


# MAPA INTERESARIUSZY – LUBLIN



GIG

Zdiagnozowane grupy interesariuszy podstawa systemu współpracy dla zagospodarowania doliny Doptywu spod Konopnicy w Lublinie



Źródło: opracowanie własne GIG



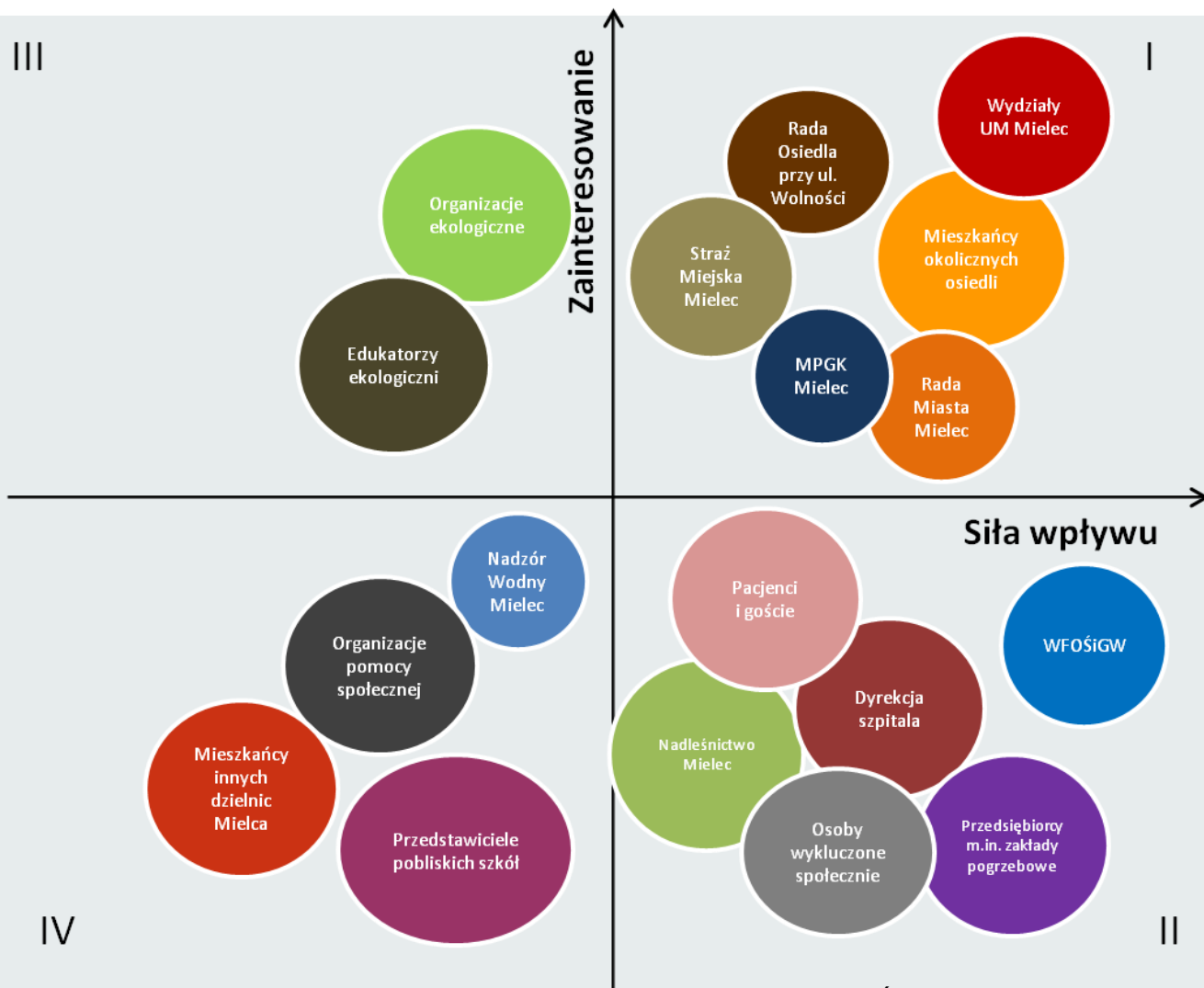
# MAPA INTERESARIUSZY – MIELEC



G I G

Zdiagnozowane grupy interesariuszy

-  
podstawa systemu współpracy dla zagospodarowania zadrzewionego terenu zielonego w rejonie ul. Korczaka, Piaskowej i Wolności w Mielcu



Źródło: opracowanie własne GIG

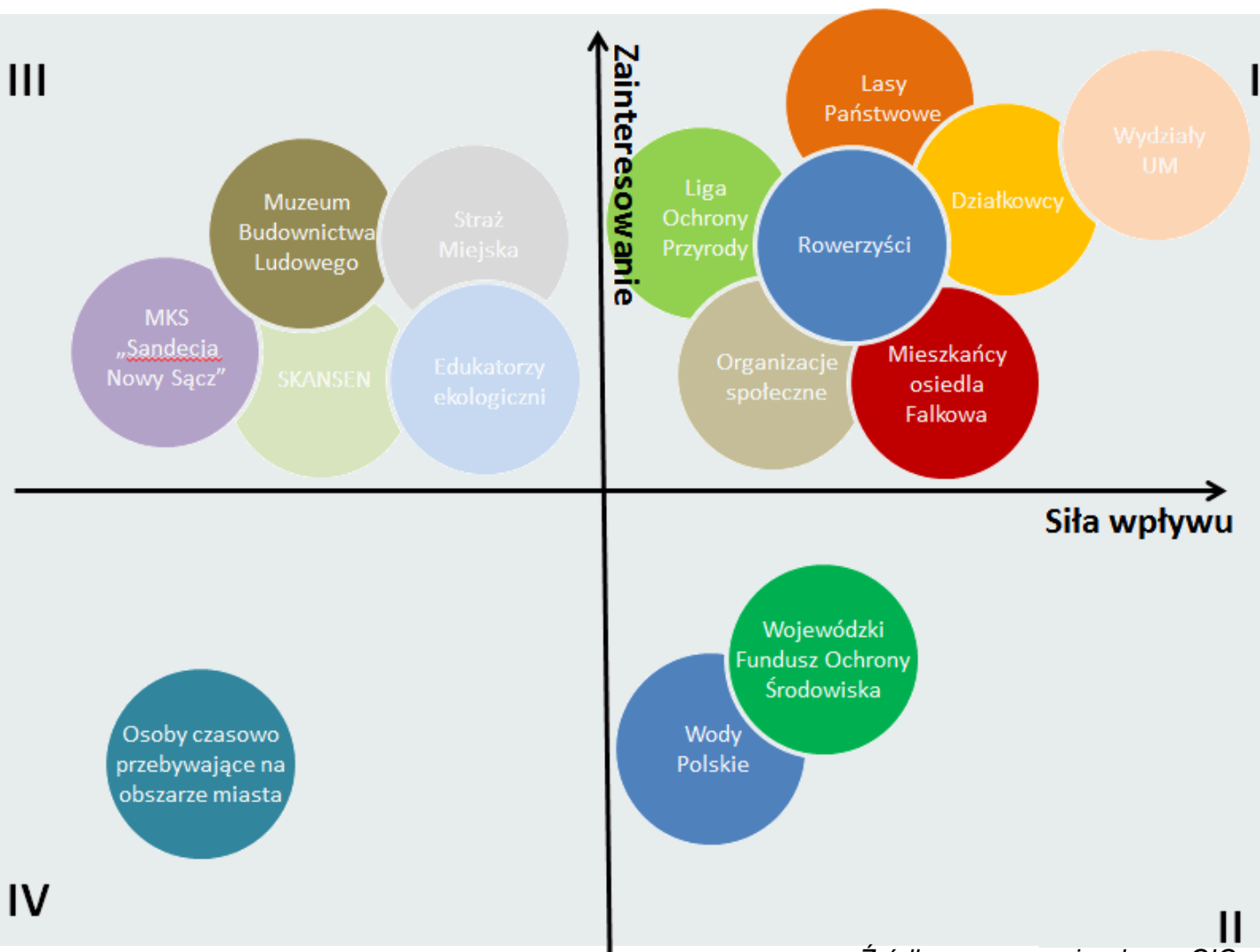


# MAPA INTERESARIUSZY – NOWY SĄCZ



G I G

Zdiagnozowane grupy interesariuszy - podstawa systemu współpracy dla zagospodarowania Lasku Falkowskiego w Nowym Sączu



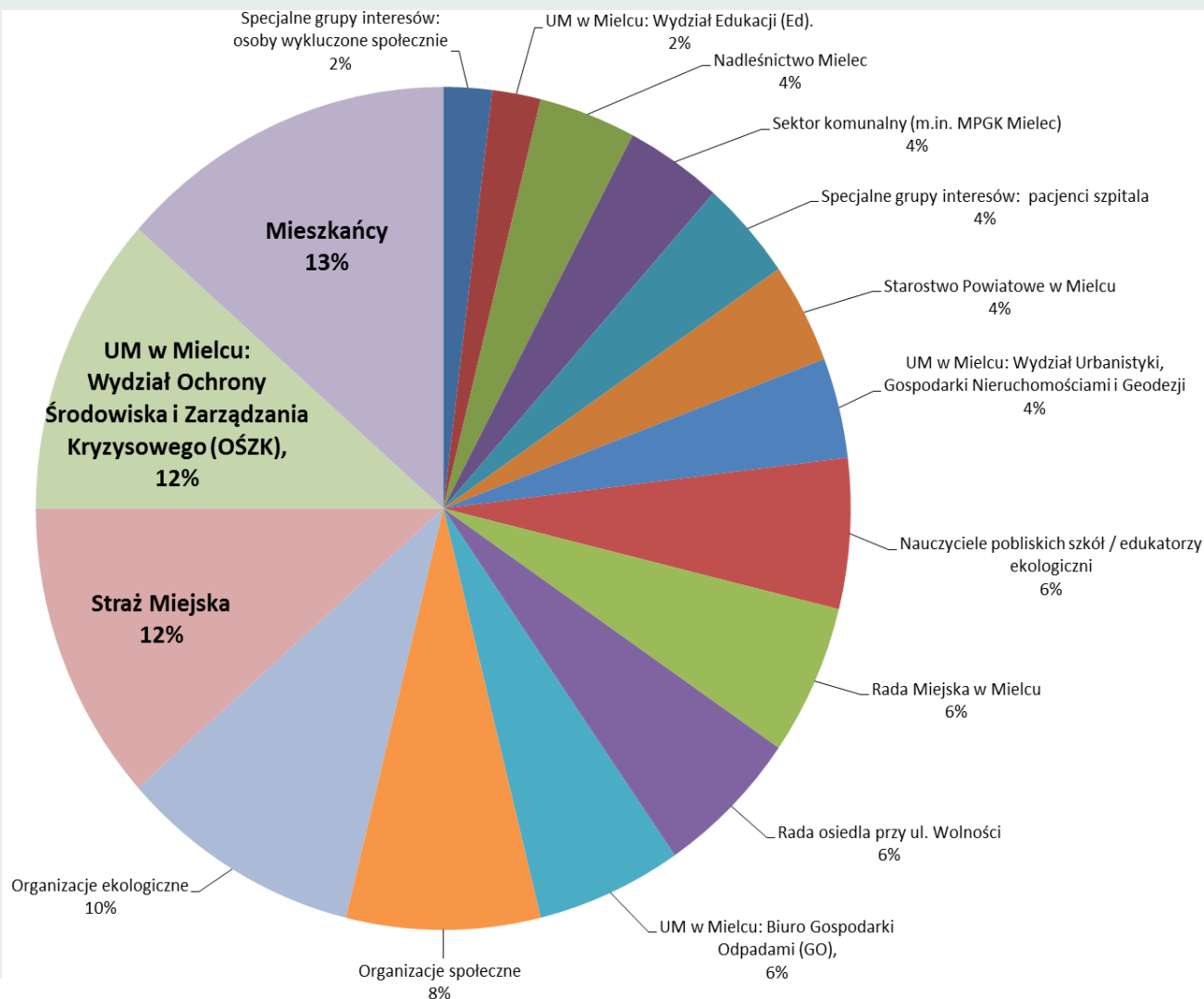


# KONIECZNOŚĆ WSPÓŁPRACY GRUP O PODOBNYCH INTERESACH



G I G

Mielec

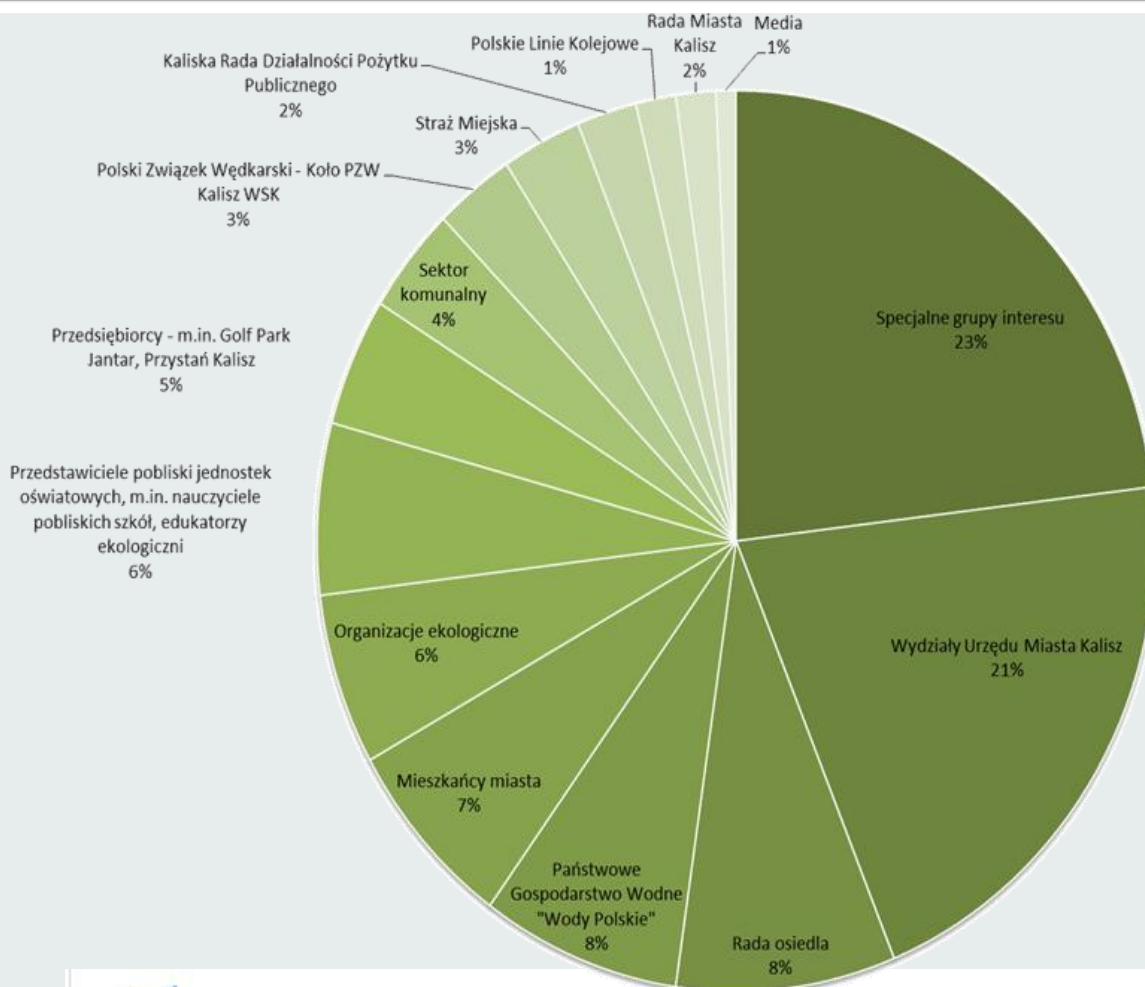




# KONIECZNOŚĆ WSPÓŁPRACY GRUP O PODOBNYCH INTERESACH



G I G



Kalisz



Fundusze Europejskie  
Infrastruktura i Środowisko



Narodowy Fundusz  
Ochrony Środowiska  
i Gospodarki Wodnej

Unia Europejska  
Fundusz Spójności



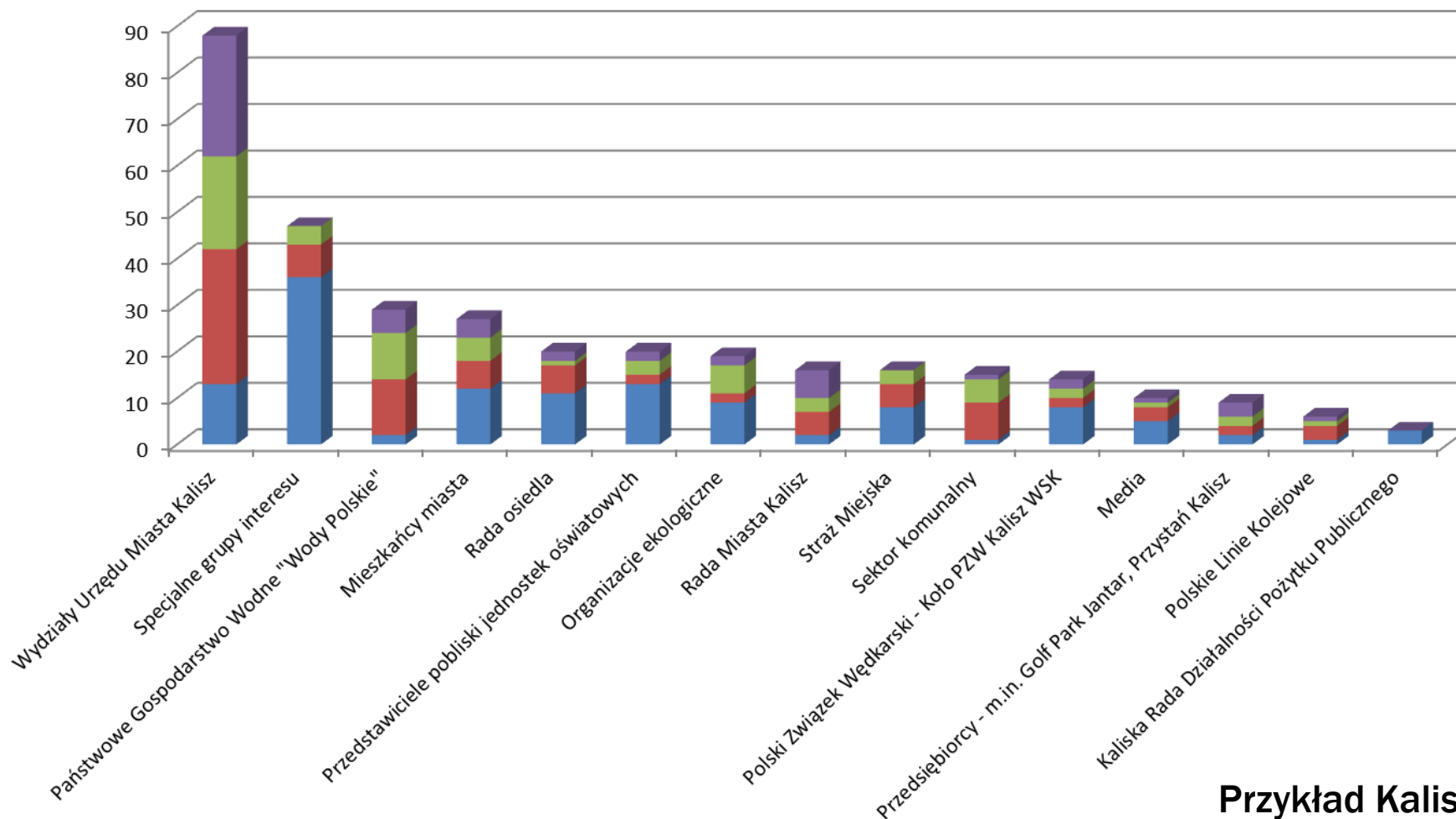


# KLUCZOWI INTERESARIUSZE DLA PRZEŁAMYWANIA BARIER



G I G

■ bariery społeczne    ■ bariery funkcjonalno-przestrzenne    ■ bariery środowiskowe    ■ bariery polityczne



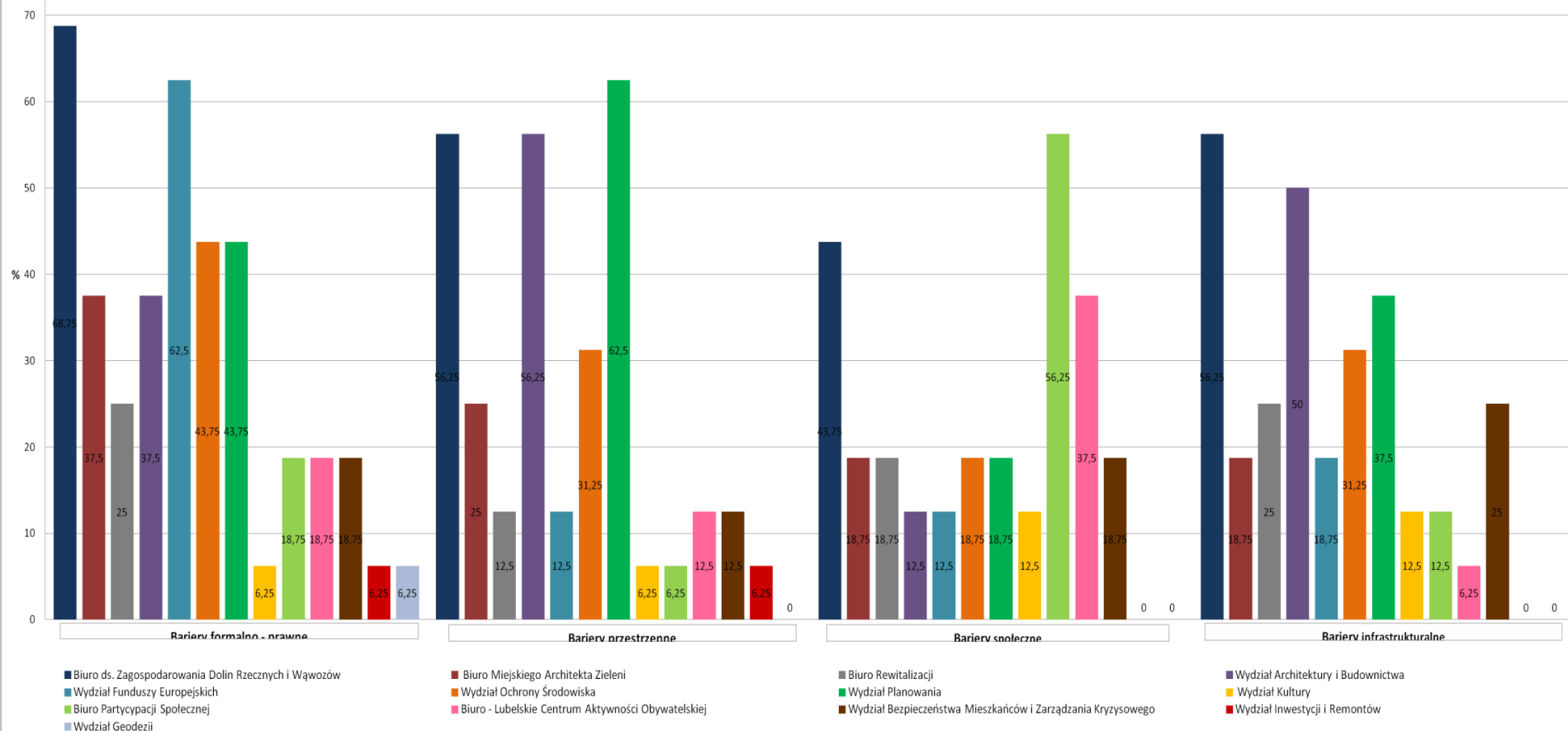
Przykład Kalisza



# ROLA URZĘDU MIASTA W PRZEŁAMYWANIU BARIER



## Wydziały UM Lublin zdiagnozowane jako kluczowe dla przełamania barier – XI 2018



Źródło: opracowanie własne GIG

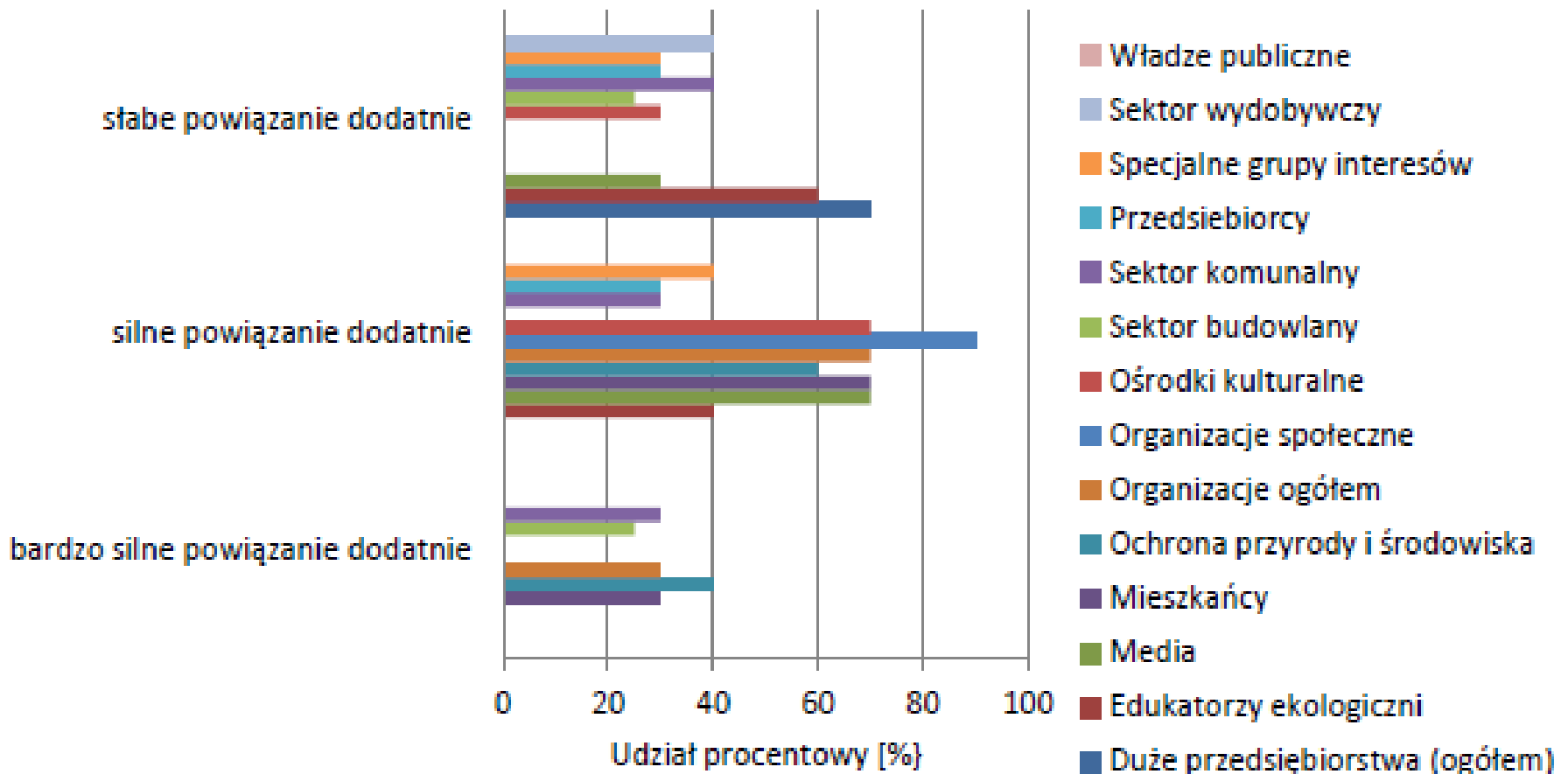




# OCENA SIŁY WPŁYWU I ZALEŻNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH SEKTORÓW I GRUP ZAWODOWYCH



Siła oddziaływania między władzami publicznymi, a pozostałymi sektorami w kontekście zagospodarowania Lasu Falkowskiego w Nowym Sączu.



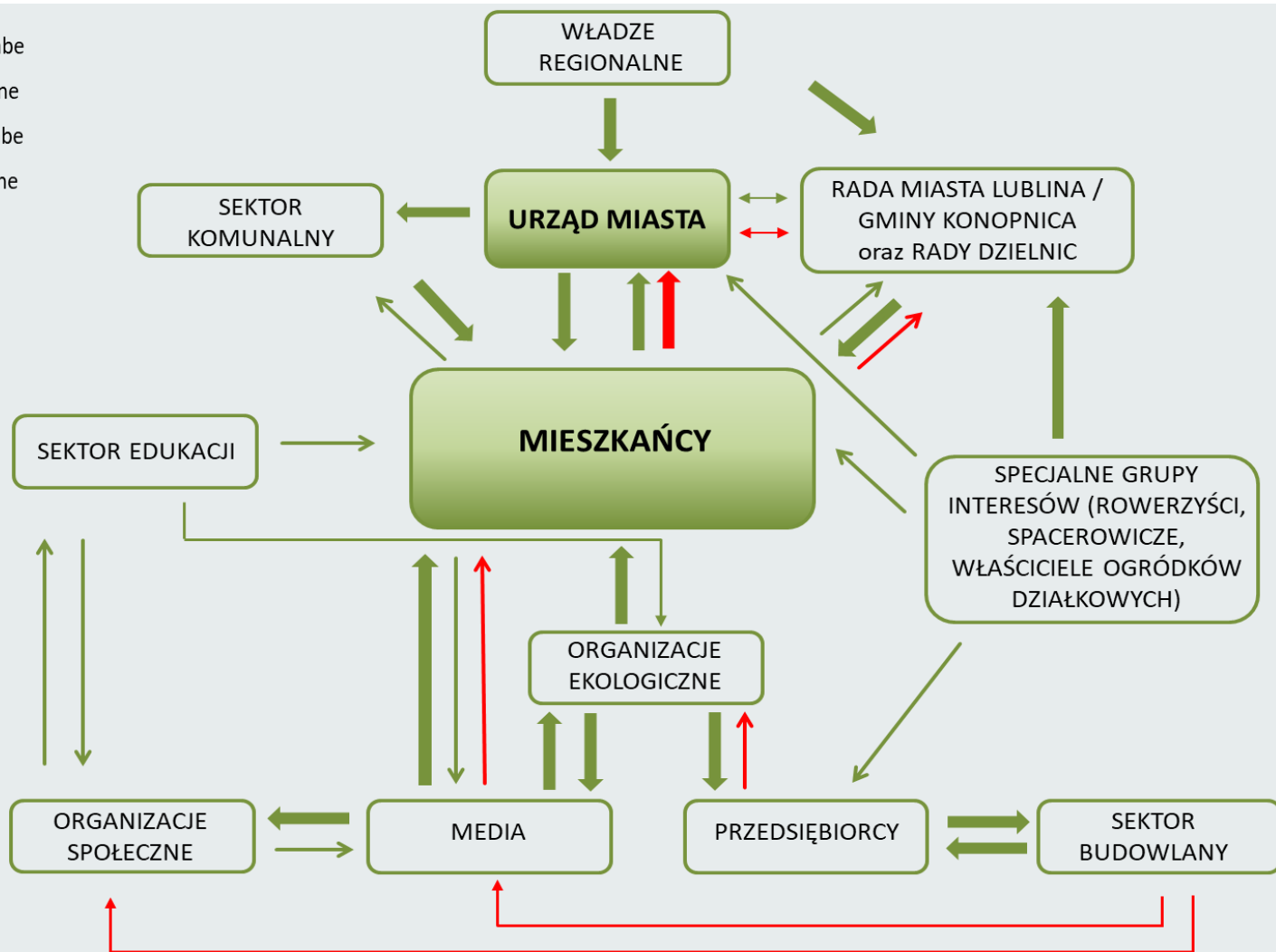


# WZAJEMNY WPŁYW INTERESARIUSZY – LUBLIN



G I G

- oddziaływanie negatywne słabe
- oddziaływanie negatywne silne
- oddziaływanie pozytywne słabe
- oddziaływanie pozytywne silne



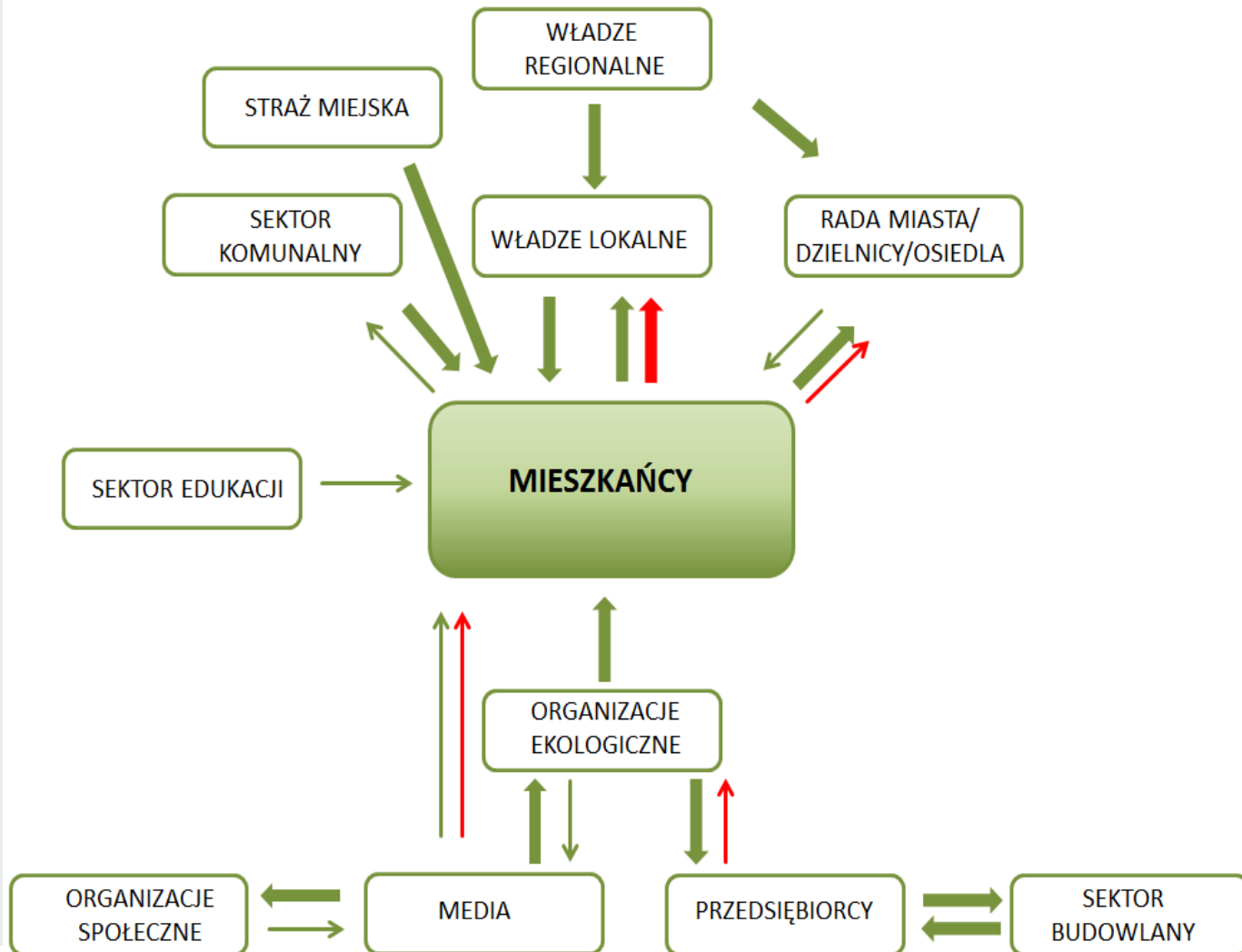


# WZAJEMNY WPŁYW INTERESARIUSZY – MIELEC



G I G

- oddziaływanie negatywne słabe
- oddziaływanie negatywne silne
- oddziaływanie pozytywne słabe
- oddziaływanie pozytywne silne





# ZASADY ANGAŻOWANIA INTERESARIUSZY - WNIOSKI Z DOŚWIADCZEŃ



G I G



**Ścisła współpraca ze wszystkimi organizacjami uczestniczącymi w projekcie.**



**Utworzenie interdyscyplinarnego zespołu z przedstawicielami mogącymi bezzwłocznie podejmować decyzje.**



**Wcześniejsze określenie zakresu obowiązków dla każdego z wydziałów.**



**Odnalezienie gotowych do współpracy sprzymierzeńców / partnerów.**



**Zaangażowanie i informowanie interesariuszy.**



**Wybranie metody przeprowadzania spotkań, zależnie od ich tematu oraz uczestników.**



**Budowanie szerokiej bazy partnerskiej, także poprzez kontakty nieoficjalne.**



# INFORMOWANIE, EDUKOWANIE I DZIAŁANIA Z ZAKRESU PR – WNIOSKI Z DOŚWIADCZEŃ



G I G



**Dbłość o dobry wizerunek i przedstawianie ważności działań (również w mediach).**



**Promocja działań i płynących z nich korzyści przy okazji wydarzeń kulturalnych, imprez, tablic informacyjnych itp.**



**Wdrożenie programów edukacyjnych i prowadzenie szkoleń z zakresu zasad rewitalizacji.**



**Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat korzyści płynących z działań rewitalizacyjnych.**



**Skuteczne rozpowszechnianie przykładów najlepszych praktyk wśród decydentów i mieszkańców.**



**GŁÓWNY INSTYTUT GÓRNICICTWA**

Centrum Szkoleniowo-Informacyjne

Zakład Ochrony Wód

**DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ**



**G I G**